

ADVIES Nr. 1.410

Zitting van woensdag 10 juli 2002

Outplacement - Uitvoering van de wet van 5 september 2001 tot verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers, hoofdstuk V

x x x

1.902-1.

ADVIES Nr. 1.410

Onderwerp : Outplacement - Uitvoering van de wet van 5 september 2001 tot verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers, hoofdstuk V

Op 19 oktober 2001 heeft mevrouw L. ONKELINX, minister van Werkgelegenheid, het vraagstuk van de uitvoering van hoofdstuk V, Outplacement, van de voornoemde wet van 5 september 2001 tot verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers aanhangig gemaakt bij de Nationale Arbeidsraad.

Het onderzoek van die kwestie werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van die Commissie heeft de Raad op 10 juli 2002 een collectieve arbeidsovereenkomst gesloten betreffende het recht op outplacement voor werknemers van vijfenveertig jaar en ouder die worden ontslagen en heeft hij daaromtrent een aanbeveling gericht tot de paritaire comités.

Tezelfdertijd heeft de Raad navolgend advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

A. Wettelijke bepalingen

De Nationale Arbeidsraad constateert dat hoofdstuk V van de wet van 5 september 2001 tot verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers ten gunste van de ontslagen werknemers vanaf 45 jaar met minstens 1 jaar dienstanciënniteit, voorziet in een recht op outplacement, zoals bepaald in een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst van de Nationale Arbeidsraad, of bij ontstentenis, in een koninklijk besluit.

Dit recht wordt niet toegekend wanneer het gaat om werknemers, ontslagen om dringende reden of in geval van brugpensioen. In elke geval wordt dit recht niet langer toegekend vanaf het ogenblik dat de werknemer zijn rustpensioen kan aanvragen.

De duur van de outplacementbegeleiding alsook het statuut van de werknemer tijdens de begeleiding moeten geregeld worden door een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst of, bij ontstentenis, door een koninklijk besluit.

Wanneer de werkgever zijn verplichting en/of de modaliteiten dien-aangaande niet naleeft, moet hij onder de voorwaarden en modaliteiten, bepaald bij koninklijk besluit, een bijdrage betalen aan een outplacementfonds, opgericht bij het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid. De hoogte van die bijdrage, die niet lager mag zijn dan de kost van de niet-genoten begeleiding, wordt bepaald bij een algemeen verbindende verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst of, bij ontstentenis, door een koninklijk besluit. Die bijdrage wordt verhoogd met een bedrag dat op voorstel van de Nationale Arbeidsraad bij koninklijk besluit wordt vastgesteld. De financiële middelen van het fonds worden aangewend voor de begeleiding van werknemers, die deze niet ten laste van hun werkgever genoten.

B. De adviesaanvraag van de minister

1. Draagwijdte van de adviesaanvraag

De Raad constateert dat de minister van Werkgelegenheid in haar brief van 19 oktober 2001 in navolgende bewoordingen de aandacht heeft gevestigd op het probleem van de uitvoering van hoofdstuk V, outplacement, van de wet van 5 september 2001 tot verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers :

"Opdat hoofdstuk V van die wet in werking zou kunnen treden, moeten collectieve arbeidsovereenkomsten worden gesloten ter verduidelijking van bepaalde aspecten van de ingestelde procedures.

Aangezien het belangrijk is oudere werknemers aan het werk te houden verzoek ik de Nationale Arbeidsraad zijn bevoegdheden uit te oefenen in-gevolge de artikelen 13, 14 en 16 van de voornoemde wet."

Bij de brief van de minister is een overzicht opgenomen van alle uitvoeringsmaatregelen die in verband met voornoemd hoofdstuk V moeten worden genomen.

2. Demarche van de Raad

De Raad heeft een onderzoek gewijd aan de adviesaanvraag van de minister betreffende de uitvoering van de wettelijke bepalingen inzake de toekenning van het recht op outplacement aan werknemers van 45 jaar en ouder die worden ontslagen.

Hij stelt vast dat de minister vraagt dat de Raad zijn bevoegdheden zou uitoefenen met het oog op het behoud van de werkgelegenheid van oudere werknemers.

De Raad ondersteunt die doelstelling en heeft dan ook besloten de hem door de wet toevertrouwde rol te vervullen door :

- een collectieve arbeidsovereenkomst te sluiten, die voorziet in een arbeidsrechtelijk kader waarbinnen de sectoren hun eigen dynamiek kunnen ontwikkelen;
- een aanbeveling te richten tot de paritaire comités waarin de aandacht wordt gevestigd op de door de CAO geboden mogelijkheden voor een specifieke sectorale benadering;
- een advies uit te brengen met voorstellen betreffende aspecten, die niet bij collectieve arbeidsovereenkomst geregeld kunnen worden; die voorstellen zijn vervat in het hiernavolgend punt III; zij betreffen eensdeels de uitvoering van de wettelijke bepalingen inzake outplacement en anderdeels het probleem van de rechten van werknemers die het slachtoffer worden van een ongeval in het kader van een outplacementbegeleiding.

De Raad benadrukt dat de voornoemde instrumenten niet los van elkaar gezien mogen worden maar dat zij beschouwd moeten worden als één geheel wat betekent dat alle daarin overeengekomen en voorgestelde maatregelen verwezenlijkt dienen te worden om het recht op outplacement operationeel te maken. In dit kader dringt de Raad er eveneens op aan dat de nodige schikkingen getroffen worden om het geheel van de maatregelen, vereist voor de uitoefening van het recht op outplacement, in werking te laten treden op de datum, waarop de in de Raad gesloten collectieve arbeidsovereenkomst in werking zal treden, met name op 15 september 2002.

Tenslotte neemt de Raad zich voor om in een latere fase een onderzoek te wijden aan het probleem van de toekenning van outplacement aan werknemers, die het slachtoffer worden van een faillissement en/of een sluiting van hun onderneming.

II. DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST EN DE AANBEVELING

In uitvoering van de wet van 5 september 2001 heeft de Raad de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 82 gesloten waarin een algemeen arbeidsrechtelijk kader wordt vastgesteld betreffende sommige aspecten van de outplacementbegeleiding.

Binnen dat kader hebben de paritaire comités de mogelijkheid om rekening houdend met de specifieke situatie van hun sector eigen modaliteiten te bepalen.

De collectieve arbeidsovereenkomst regelt achtereenvolgens :

- het toepassingsgebied;
- de duur van de outplacementbegeleiding;
- de procedure om outplacement te bekomen, voort te zetten of te hervatten;
- de kostprijs van de begeleiding;
- de dienstverleners, die voor een outplacementopdracht in aanmerking komen en de door hen na te leven verbintenissen;
- de afwezigheden wanneer outplacement tijdens de opzeggingstermijn plaatsvindt;
- het bedrag van de bijdrage dat door de werkgever betaald moet worden wanneer hij zijn verplichtingen inzake outplacementbegeleiding niet naleeft;
- de inwerkingtreding die is vastgesteld op 15 september 2002.

De Raad heeft een aanbeveling uitgebracht gericht tot de paritaire comités om hen uit te nodigen na te gaan in welke mate zij een specifieke sectorale benadering van de outplacementkwestie aangewezen achten.

III. VOORSTELLEN

A. Uitvoering van de wet

De Raad herinnert eraan dat de uitvoering van hoofdstuk V van de wet van 5 september 2001 niet enkel bij collectieve arbeidsovereenkomst verwezenlijkt kan worden maar dat de betrokken wetsbepalingen ook voorzien in een aantal maatregelen die bij koninklijk besluit moeten worden genomen.

De Raad vestigt dienaangaande de aandacht op het probleem van de vaststelling van het bedrag en de betalingsvoorwaarden van de bijdrage, die de werkgever gehouden is te betalen aan het door dezelfde wet opgerichte Fonds voor outplacement indien hij de verplichtingen inzake outplacement niet naleeft.

1. De betalingsvoorwaarden van de werkgeversbijdrage

De Raad wijst erop dat de werkgever enkel gehouden is een bijdrage te betalen wanneer hij niet voldaan heeft aan de verplichtingen die uit de wet voortvloeien.

Derhalve is de Raad van oordeel dat de bijdrageplicht niet van toepassing is :

- indien de werkgever het bewijs kan leveren dat hij voldaan heeft aan de verplichtingen, die uit de wets- en CAO-bepalingen inzake het recht op outplacement voortvloeien;
- indien de werknemer zijn recht op outplacement niet of niet langer heeft uitgeoefend overeenkomstig de terzake geldende CAO-bepalingen;
- indien de werknemer zich op grond van een sectorale collectieve arbeidsovereenkomst rechtstreeks tot de sector kan wenden om outplacement te bekomen.

De Raad stelt voor in het koninklijk besluit dat de betalingsvoorwaarden vaststelt een bepaling op te nemen die de werkgever in de voornoemde hypothesen van de betaling van de bijdrage vrijstelt.

2. Bedrag van de bijdrage

Wat het bedrag betreft, verschuldigd door de werkgever, die zijn verplichtingen niet naleeft, herinnert de Raad eraan dat artikel 16 van de wet van 5 september 2001 voorziet in de betaling van :

- een bijdrage, waarvan het bedrag vastgesteld wordt door een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst;
- een aanvullend bedrag, dat bepaald wordt bij koninklijk besluit op voorstel van de Nationale Arbeidsraad.

De Raad merkt op dat hij in zijn collectieve arbeidsovereenkomst het bedrag van de bijdrage heeft vastgesteld op 1.500 euro, te herzien om de twee jaar, telkens op 1 januari, en dit voor het eerst op 1 januari 2005.

Het door de Raad bepaalde bedrag is de geschatte kostprijs van een begeleiding, waarvan de duur overeenstemt met de duur van de begeleiding, zoals bepaald in de door de Raad gesloten collectieve arbeidsovereenkomst.

De Raad stelt voor het aanvullend bedrag vast te stellen op 10 % van de bijdrage, wat voor het ogenblik neerkomt op een verhoging met 150 euro.

B. Problematiek van de ongevallen in het kader van outplacement

De Raad herinnert eraan dat in de collectieve arbeidsovereenkomst, die in zijn schoot is gesloten, wordt bepaald dat de werkgever slechts een outplacementbegeleiding mag aanbieden indien de dienstverlener zich tegenover de werkgever ertoe verbindt een ongevallenverzekering te sluiten, waarbij voor alle ongevallen, gebeurd tijdens de uitvoering van de outplacementopdracht en op weg van en naar de plaats waar ze wordt uitgevoerd en die niet door de arbeidsongevallenverzekering van de werkgever vergoed worden, dezelfde bescherming wordt geboden als deze welke door de arbeidsongevallenwetgeving wordt gewaarborgd.

Dienaangaande merkt de Raad op dat die verbintenis tot doel heeft in verband met ongevallen, gebeurd tijdens de opdracht en op weg van en naar de plaats waar ze wordt uitgevoerd, dezelfde rechten toe te kennen als die welke bepaald worden bij of krachtens de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

Op grond van diezelfde doelstelling is de Raad van oordeel dat, wat de gelijkstellingen inzake de sociale zekerheid betreft, in geval van een ongeval in het kader van outplacement, die niet door de arbeidsongevallenverzekering vergoed wordt, dezelfde bescherming moet worden gegeven als deze die bij een arbeidsongeval moet worden gewaarborgd.

De Raad stelt voor dat daartoe de nodige wettelijke maatregelen worden genomen.

IV. SLOTOPMERKING

De Raad herinnert eraan dat outplacement een instrument is dat ter uitvoering van de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren is opgezet om de professionele herintegratie van de oudere werknemers te bevorderen.

Dienaangaande dringt de Raad erop aan dat de inspanningen, die in het kader van outplacement geleverd worden, terdege ondersteund worden door specifieke acties van de federale en de gefedereerde overheden.

In dit kader vestigt de Raad onder meer de aandacht op het belang van de samenwerkingsakkoorden die in verband met de begeleiding van werkzoekenden zijn gesloten.
